

Vastaus hallituksen pyyntöön kirjallisesta kuulemisesta liittyen hallituksen tiedonantoon yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

Suomen hallitus valmistelee parhaillaan tiedonantoa yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Tiedonantoa valmistelee valtiosuhteesta ja kansliapäälliköistä koostuva työryhmä. Miesjärjestöjen keskusliitolle toimitetun kirjallisen kuulemispyynnön aiheena on "Yhdenvertainen Suomi –toimintaohjelman keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet, joihin tulisi keskittyä enemmän jatkossa sekä muut asiat, jotka katsotte tärkeäksi nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa." Vastaus pyydettiin toimittamaan vastaamalla lyhyesti kolmeen kysymykseen (liiton vastaukset alla kunkin kysymyksen jäljessä).

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

- Tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita
- Vahvistetaan viranomaisten yhdenvertaisuusosaamista eri tasoilla
- Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille

Kussakin edellä mainituista tavoitealueista erityisesti mieserityinen osaaminen ja miesnäkökulman huomioiminen on varsin ohutta. Tämä on syventänyt miesten eriarvoista kohtelua suomalaisessa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvopolitiikassa. Kehitys vaikuttaa alentavasti myös poikien ja nuorten miesten hyvinvointiin lisäten samalla syrjäytymisestä aiheutuvia negatiivisia ilmiöitä.

2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

Miesjärjestöjen keskusliitolla ei ole käytössään tutkimustietoa ohjelman toimenpiteiden vaikutuksista. Se, että aiottu toimenpiteet on mahdollisesti tavoitellussa määrin/muodoin toteutettu ei vielä kerro siitä, ovatko ne olleet hyödyllisiä. Asioiden esille nostaminen tukee usein rakentavankin keskustelun vahvistumista, joten tässä mielessä voidaan olettaa ainakin osan toimenpiteistä vaikuttavan yleishyödyllisesti – erityisesti pidemmällä aikavälillä.

Haastavaksi kokonaisuuden tekee se, että arvomaailmojen polarisoitumisen syventyessä vaikutusten hyödyllisyyskin saatetaan arvottaa eri tavoin. Ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä voisikin tarkastella uudestaan pohtimalla miten eri arvoperustaisia näkökantoja osattaisi tulkita nykyistä ymmärtävämmiin ja rakentavammin. Todennäköisesti kaikkien eri tahojen perimmäinen tavoite on kuitenkin yhteisen hyvän vahvistaminen, ja tavoitteena tulisi olla yhteiskunta, jossa voitaisi elää rinnatusten erimielisinäkin.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Hyvinvointi- ja tasa-arvotyön tulisi olla symmetristä naisten ja miesten huomioimisen suhteen. Nais- ja miesnäkökulmat tulisi siten huomioida yhtäläisesti mm. lainsäädännössä ja viranomaisrakenteissa. Laki "eräiden naisjärjestöjen valtionavusta" tulee laajentaa koskemaan myös vastaavia miesjärjestöjä, jotta nämäkin voisivat hakea valtionapua. Naisten ja miesten yhtäläisen arvostamisen tulisi olla naisten ja miesten välisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvopolitiikan perusta. Muutoin erityisesti miesten syrjintä ja syrjintäkokemukset syvenevät entisestään.

Mies- ja nais erityistä osaamista tulisi vahvistaa sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla. Sukupuolierityinen hyvinvointiosaaminen olisi tärkeä liittää pysyväksi osaksi alan peruskoulutusta. Näin yleisinhimillisiin ja myös sukupuolille tyypillisiin ongelmiin ja epäkohtiin kyettäisiin nykyistä paremmin puuttumaan. Näin voitaisi myös nykyistä tuloksellisemmin puuttua poikien ja nuorten miesten kasvavaan syrjäytymiseen.

Vanhemmuus tulisi jakaa tasavertaisesti erotilanteissa. Yhteishuoltajuus ja vuoroasuminen tulisi olla oletusarvoinen ratkaisu erotilanteessa. Vuoroasumiseen päädyttäessä tuet, etuudet ja kulut on jaettava tasavertaisesti vanhempien kesken näiden henkilökohtaisiin tuloihin suhteutettuna. Vanhemmuuden tahallinen horjuttaminen (esimerkiksi vieraannuttaminen ja tapaamisoikeuden noudattamattomuus) tulee lainsäädännön turvin estää.

Valtioneuvostoa kuulemispyynnöstä kiittäen, Helsingissä 9.8.2023

Miesjärjestöjen keskusliitto ry